

AMERIKANSKE PSYKOLOGER LÆGGER ARM MED TRADITIONELLE OPFATTELSE AF MASKULINITET

Af Anita Frank Goth, *journalist*

Illustration af Oscar Grønner

I januar blev den amerikanske psykologforening kastet ud i en mediestorm efter et enkelt lanceringstweet af 10 guidelines til psykologers arbejde med drenge og mænd. Men hvad kan vi lære af de nye tiltag?

Den amerikanske psykologforening *American Psychological Association* (APA) har efter mange års arbejde lanceret 10 nye guidelines for psykologisk praksis i arbejdet med drenge og mænd. Dermed kan amerikanske psykologer på baggrund af det nyeste data og forskning tilbyde den bedst mulige behandling. Et arbejde, der med sin faglige karakter slet ikke var tiltænkt offentligheden og en egentlig pressedækning.

- Normalt vil guidelines som disse kun have relevans for fagfolk, fortæller Fredric E. Rabinowitz, der har stået i spidsen for dem og er professor i psykologi på University of Redlands i USA, til *Magasinet P*.

Selvom et repræsentantskab i APA allerede i august 2018 godkender anbefalingerne, er det først, da *Monitor on Psychology*, de amerikanske psykologers fagblad, bringer en artikel om de nye guidelines sammen med et tweet, at de sociale medier begynder at koge over. Her bliver APA beskyldt for at "erklære krig mod mænd". Tweetet spredte sig også hastigt til store amerikanske medier som *Fox News*, *CNN* og *The New York Times*. Få dage efter lancerer

barberfirmaet Gillette så sin video *We Believe: The Best Men Can Be*, der også fokuserer på maskulinitet, drenge og mænds rolle(r).

- I disse #MeToo-tider, hvor maskulinitet er under angreb kombineret med den generelle politiske stemning i USA, brugte konservative nyhedskanaler tweetet, endda uden at læse retningslinjerne, som endnu et bevis på, at "liberale" psykologer ville "kastere" mænd. Med et snuptag blev de 10 guidelines, der skulle støtte og fremme mænds helbred, sammen med Gillettes reklame en brik i en langt større konflikt, siger Fredric Rabinowitz og fortsætter:

- Ufrivilligt blev vi kastet ind i en diskussion om køn. Men selvom det ikke er normalt for en psykologs arbejdsliv at engagere sig uden for feltet, er det alligevel vigtigt at påpege, hvor man kan hjælpe mænd til at blive mere tilpassede, mindre begrænsende og mere sunde, fortæller Fredric E. Rabinowitz.

- De 10 guidelines fremhæver både de potentielle forhindringer, som drenge og mænd står over for, og samtidig

peger de også på, hvordan psykologer bør have en særlig sensibilitet over for de kulturelle faktorer, der kan forurolige drenge og mænd, siger Fredric E. Rabinowitz.

- Retningslinjerne fortæller ikke klinikerne, hvad de skal gøre, men opfordrer dem til at være opmærksomme på de mange forskellige aspekter ved maskuline identiteter, understreger han.

APA har længe haft kønsbrillen på og arbejdet med intersektionalitet

Siden 2007 er den amerikanske psykologforening APA kommet med guidelines fra den intersektionelle palette til sine medlemmer. Først kom der en guideline, der tog fat i den nyeste forskning og praksisanvisninger i forhold til piger og kvinder, dernæst er der udkommet guidelines med særlige opmærksomhedspunkter, når det gælder psykologers arbejde med race, etnicitet, alder, seksualitet og transgender for at give patienter fra specifikke befolknings- og minoritetsgrupper den mest effektive, evidensbaserede behandling på baggrund af nyeste data og forskning. Derfor er det måske overraskende, at der nu kommer retningslinjer for drenge og mænd.

- Selvom det er rigtigt, at normerne for adfærd hovedsagelig har været baseret på hvide, heteroseksuelle middelklasse-mænd, så er realiteten den, at drenge og mænd er utroligt forskellige, siger Rabinowitz og fortsætter:

- Med kvindebevægelsen, fokus på menneskerettigheder og kampen for homoseksualitet har forskningen haft fokus på kvinder, etniske- og seksuelle minoriteters vilkår, men det har samtidig ansporet psykologer til også at se nærmere på drenge og mænds liv, og hvordan kultur, etnicitet, seksuel orientering, socioøkonomisk status samt alder spiller en afgørende rolle. Derfor var det relevant at demontere nogle af de myter, der huserer om en monolitisk maskulinitet ved at skabe retningslinjer, der fremhæver mangfoldigheden og de mange intersektionelle faktorer, der spiller ind, når vi taler om mandlig identitet.

- Samtidig er psykologer ofte specialiseret inden for et særligt fagområde. Her fremmer intersektionalitetsbegrebet en forståelse for alle de faktorer, der har indflydelse på menneskelig adfærd. For når man ikke betragter mænd som en homogen gruppe, kan psykologer netop begynde at forstå, hvordan kultur, etnicitet, seksuel orientering og klasse på tværs af hinanden påvirker et liv, fortæller Rabinowitz.

Og der er god grund til at kigge på maskulinitet, drenge og mænd. For som både den amerikanske psykologforening dokumenterer og også dansk statistik viser, så dominerer mænd i både samfundets top og bund. Mænd sidder på de indflydelsesrige poster og tjener og bestemmer mest. Omvendt ender mænd også oftere end kvinder i misbrug, ubehandlet depression og vold (især i hjemmet) med isolation til følge. Mænd lever også i kortere tid og har af kulturen

traditionelt set ikke lov til at afsøge sit følelsesliv i nær så høj grad som kvinder, og mænd er stadig udfordret på forestillinger om maskulinitet i forhold til omsorgsarbejde.

Guidelines har været længe undervejs

Fredric E. Rabinowitz fortæller, at gennem årene har over 40 forskellige klinikere, forskere og eksperter inden for faderskab, intersektionalitet, kønsbaseret vold, maskulinitet og transgender været involveret i arbejdet.

- Allerede i 1995 lavede APA en undergruppe, der fokuserede på de psykologiske aspekter for mænd og maskuliniteter. I 2005 mødtes tyve eksperter i Washington for at brainstorme om guidelines til arbejdet med mænd og drenge. Med ændringen af hele kønsforskningsområdet, der gik fra et fokus på kvinder til at fokusere på køn, blev grundlaget for at undersøge mænd også et andet, fortæller Rabinowitz og tilføjer:

- De store forandringer, som hele kønsforskningsområdet har gennemgået, og de indbyrdes modstridende positioner, lige fra feministisk psykologi over til biologiske og evolutionære teorier, har betydet, at de forskere og klinikere, der arbejdede på projektet, hele tiden har taget stilling til nyt datamateriale og ny teoretisk viden. Vi har også været nødt til at forholde os balanceret til det faktum, at mænd på den ene side stadig har en privilegeret position i samfundet med den virkelighed, at der er forskellige aspekter af maskuliniteten, der typisk ikke bliver undersøgt. Det gælder fx relationer, faderrollen, seksualitet, adfærdsproblemer, mental sundhed samt psykologisk praksis, der tager højde for køn.

Marlon Brando og John Wayne spørger stadig

Danske Svend Aage Madsen, psykolog og forskningsleder på Rigshospitalet har som formand for Selskab for Mænds Sundhed og bl.a. initiativtager til tænketanken VM - Viden om mænd, der sammen med andre kønsforskere netop gjorde op med stereotype forestillinger om drenge og mænd, fulgt det amerikanske arbejde på nærmeste hold.

- Det er meget positivt, at psykologer verden over begynder at tage køn som problematik op og forholder sig konkret til, hvad det betyder i praksis. Og samtidig har der længe været et ønske om et mere nuanceret syn på maskulinitet, drenge og mænd, ligesom jeg generelt savner et større kønsperspektiv i det psykologiske arbejde, siger Svend Aage Madsen, der dog ikke entydigt er begejstret for APAs nye tiltag.

Ligesom de 10 guidelines tegner Fredric E. Rabinowitz et billede af USA, der er præget af en traditionel opfattelse af maskulinitet:

- I USA dominerer en stereotyp opfattelse af maskulinitet, som især er kendt fra 1950'ernes populærkultur. Egenskaber som at være stærk, i kontrol, aggressiv, risikovillig og kunne holde sine følelser tilbage betragtes som et "adelsmærke".

Mens disse træk er positive i farefulde situationer eller under kriser, kan de være problematiske, hvis de bliver anvendt mellem mennesker eller i familieforhold, i problemløsende samarbejdsrelationer eller i forbindelse med generel fysisk og mental sundhed. Forskning viser, at mænd med denne adfærd har større risiko for helbredsproblemer og udiagnostiseret depression. Ved heller ikke at bede om hjælp, får mænd muligvis ikke den nødvendige behandling, og dermed får vi delvist en forklaring på de højere døds- og selvmordstal blandt mænd, end man ser hos kvinder, siger han.

Og det er netop billedet af en maskulinitet, der knytter sig til 1950'erne, som undrer danske Svend Aage Madsen.

- For nyligt boede jeg nogen tid i New York, og her så jeg mænd med barnevogne overalt. Derfor har jeg en mistanke om, at disse guidelines er skrevet op imod de maskulinitetskulturer, der dominerer i Midtvesten fyldt med *angry white men*, fremfor i de store kystområder og byer som New York og San Francisco. Og man kan i hvert fald ikke som dansk psykolog bruge disse guidelines én til én, for maskuliniteter og livsbetingelser for mænd og drenge undergår store forandringer i disse år og er i hvert fald forskellige landene imellem, siger Svend Aage Madsen.

- De 10 guidelines fremstår dog mere som et kønspolitisk manifest og en kritik af en kultur, frem for at se mere nuanceret på maskulinitet og fremhæve de positive sider ved forskellige sider af maskuliniteten. Når man læser de 10 guidelines, ser det ud som om, at man ønsker at rive alt ned - og herfra bygge nyt op. Og det synes jeg er uheldigt, for det er vigtigt som psykolog at tage udgangspunkt i de enkelte drenge og mænd, der, hvor de er, og arbejde videre herfra, siger Svend Aage Madsen.

Han erklærer sig dermed enig i den kritik, der påpeger, at de 10 guidelines fremtræder på en måde, der fremstår som om, der er noget i vejen med at være mand, og som om der ikke er noget positivt at finde i det maskuline.

En mindre eksperttuning version på vej

I USA fortæller Fredric E. Rabinowitz, at da forskning og praksis på området fortsætter, vil anbefalingerne kun kunne holde i ca. 10 år frem, og det vil kræve, at APA opdaterer dem på det tidspunkt.

Svend Aage Madsen mener dog slet ikke, at en udløbsdato på 10 år holder, for maskulinitetskulturer og livsbetingelser for drenge og mænd er som nævnt under stor forandring i disse år. Derfor er det heller ikke anbefalelsesværdigt at udarbejde tilsvarende anbefalinger i en dansk sammenhæng.

- Vi skal have kurser, dialog og diskussioner frem for manifeste, siger Svend Aage Madsen, der selv har udarbejdet en *Guide til behandling af fædre med fødselsdepression*.

Samtidig mener han også, at der skal tages højde for de generelle livsbetingelser, som mennesker er underlagt. For måske er det slet ikke et spørgsmål om, at køn

og maskulinitet er knyttet til fx at hyre og fyre mennesker, men et spørgsmål om det kapitalistiske samfunds måde at agere på. Det har bare traditionelt være mænd, der havde den rolle, men vi kan fx fra den offentlige sektor se, at nu hvor kvinder har den rolle, ændrer det sig fx ikke.

Den amerikanske psykologforening ønsker imidlertid at arbejde videre med anbefalingerne og efter mediestormen at give dem en bredere udbredelse.

- Tanken var oprindeligt at sikre, at anbefalingerne var baseret på forskning og praksis, og ikke udelukkende på formodninger. Samtidig skulle fagfolk præsenteres for og være bekendte med områdets termer og fagbegreber, men nu hvor de er ude, arbejder vi på at sammensætte en mindre eksperttuning version for personer, der ikke har en bred psykologisk viden, siger Fredric E. Rabinowitz. ●

Læs APAs nye guidelines for arbejde med mænd og drenge: [apa.org/about/policy/boys-men-practice-guidelines.pdf](https://www.apa.org/about/policy/boys-men-practice-guidelines.pdf)